

ПЕРЕДУМОВИ БЕЗРОБІТТЯ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОДОЛАННЯ В УКРАЇНІ

ст. викл. Школа В.Ю., студент Остапенко І.

Історія переконливо показує, що масове безробіття приведе до швидких соціальних та політичних змін. Тому держави намагаються знизити рівень безробіття для попередження соціальних конфліктів і потрясінь у суспільстві.

Проблеми безробіття породжуються такими передумовами:

1) людина – економічний ресурс особливого типу. Загублений робочий час не відновлюваний, і той обсяг благ, що не був сьогодні зроблений через безробіття, вже не можна компенсувати в майбутньому;

2) навіть якщо людина не працює вона не може перестати споживати і їй все рівно потрібно забезпечувати свою родину;

3) зростання безробіття скорочує попит на товари на внутрішньому ринку;

4) безробіття загострює політичну ситуацію в країні.

У західній економічній літературі причини безробіття досліджуються переважно на основі чисто економічного підходу. При цьому безробіття розглядається як макроекономічна проблема недостатньо повного використання сукупної робочої сили.

У даний час у світлі трансформації економічної системи в Україні склалася специфічна ситуація, коли традиційні методи мало ефективні чи неефективні взагалі. Для з'ясування цього розглянемо традиційні заходи для вирішення проблеми безробіття:

1) створення нових робочих місць паралельно з вже існуючими;

2) розширення сфери послуг. Через значне падіння рівня життя попит на послуги скорочується. Зростають лише послуги державного сектора, що є негативним явищем.;

3) дотації на створення робочих місць, пільги при найманні, допомога малому і середньому бізнесу;

4) перенавчання або підвищення кваліфікації кадрів. Ці заходи допомагають, коли одні галузі занепадають, а інші розвиваються, тобто при структурній перебудові економіки. Зараз же йде спад у всіх галузях, що обумовлений суспільною кризою.

5) інвестиційні фонди міністерств і відомств. Очевидно, що фінансова стабілізація, не підкріплена стабілізацією виробництва, тому що викликає катастрофічний зріст безробіття.

Тому центральним елементом політики зайнятості повинна стати економічна політика, спрямована на поживлення ділової активності, проведена одночасно із зниженням інфляції, заміною фізично і морально застарілого виробничого апарата й усунення причин, що спричинили його низьку ефективність.

Зазначені процеси із трансформації економіки України повинні проходити на основі монетаристської політики, тому що в протилежному випадку інфляція буде мати негативні наслідки.

Варто врахувати, що перехід до ринкової економіки України буде здійснюватися в умовах прискореного падіння виробництва і більш відсталого виробничого апарату, ніж у країнах, що раніше почали цей процес. Тому для України є актуальною проблема забезпечення самозайнятості населення, організація суспільних робіт, підвищення рівня підтримки соціально незахищених верств населення. Основою вирішення проблеми безробіття має бути не тільки монетаристська політика, але й через активну структурну перебудову економіку, суспільного виробництва як матеріальної основи суспільства.

Традиційні методи подолання безробіття, використовувані при циклічній і структурній кризі економіки, для вирішення проблем зайнятості в Україні не знаходять свою підтримку. Вихід із кризи – можливий завдяки швидкій і комплексній трансформації економічної системи і модернізації виробничого апарату. Через специфіку цих рівнобіжних процесів в Україні очікується збереження високого рівня безробіття, що буде вимагати заходів із захисту соціально вразливих верств населення.

Виходячи з вищевикладеного, проблема безробіття є ключовим питанням у ринковій економіці, і не вирішивши його, неможливо налагодити ефективне функціонування економіки, правового регулювання, довгостроковий розвиток, особливо в умовах глобалізаційних процесів. Особливо гостро проблема безробіття стає зараз перед Україною, що не дивно, тому що економіка України зараз знаходиться у глибокій кризі, що спричинена структурними чинниками. Значний економічний спад, зруйнувавши промисловість, не міг не торкнутися ринок праці.